

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:2265

av Allan Widman m.fl. (FP)

Att aktivera värnplikten

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att aktivera totalförsvarsplikten och tillkännager detta för regeringen.

Ett allt aggressivare Ryssland

Vi lever i en orolig tid. Den ryska militära aktiviteten i Östersjön ökar och tonläget mot Sverige och våra grannländer hårdnar. Den ryska ambassaden i Stockholm har beskyllt Sverige för att ligga bakom konflikten i Ukraina och hotar med att Ryssland kommer vidta åtgärder om Sverige blir medlem i Nato. Rysslands ambassadör i Köpenhamn slår fast att ryska kärnvapen kan riktas mot danska örlogsfartyg. Putin å sin sida fortsätter frakta vapen över Ukrainas gräns och vägrar ta avstånd från separatisterna.

Konflikten i Ukraina har det senaste året utvecklats till en krigssituation. Detta sker i ett av EU:s grannländer, i Sveriges närhet. Utöver det har den ryska militära närvaron ökat också i vårt närområde. Vi har upplevt en konstaterad ubåtskränkning. Vårt land, liksom våra nordiska grannländer, har utsatts för upprepade ryska kränkningar i luften och till sjöss. Det ökade säkerhetspolitiska hotet från Ryssland måste få konsekvenser för svensk försvarspolitik även på lång sikt.

Värnplikten måste aktiveras

För drygt fem år sedan beslutade riksdagen att göra värnplikten vilande i fredstid. Men riksdagen beslutade också att plikten kunde införas på nytt om läget i omvärlden drastiskt försämrades eller om försvaret inte kunde rekrytera frivilliga soldater. Vi står

nu inför en situation där båda dessa scenarion blivit verklighet. Försvarsmakten upplever stora svårigheter med att bemanna försvaret fullt ut med anställda yrkessoldater. Till och med 2014 har cirka hälften av försvaret kunnat bemannas på frivillig väg. Samtidigt hoppar soldaterna av i förtid. Utöver det har läget i omvärlden snabbt försämrats. Stridigheterna i Ukraina har hårdnat och ett aggressivt Ryssland har förstärkt den militära närvaron i Östersjön.

En aktiverad värnplikt ska inte ersätta ett yrkesförsvaret, utan komplettera den rekrytering av soldater som sker på frivillig väg. Vi vill ha ett system som är en kombination av yrkesförsvaret och värnplikt, likt det system som finns i till exempel Norge och Danmark. Med värnplikten ser vi till att försvaret snabbt kan mobilisera. Anställda soldater säkerställer hög beredskap. En återinförd värnplikt skulle innebära att vi aktiverar värnpliktslagen där en allmän och könsneutral mönstringsplikt ska ingå. Det är inte en fråga om att återställa plikten som den tidigare såg ut, med tiotusentals som kallades in för att genomföra allmän värnplikt. Istället handlar det om att de luckor som finns i förbanden idag ska kunna fyllas upp.

Sverige behöver dessutom fler enheter som snabbt kan kallas in vid ett försämrat omvärldsläge. Dagens yrkesförsvaret har för få krigsförband. Fördelen med värnplikt är att vi kan utöka antalet förband.

Resultatet av försvarsuppgörelsen blev ännu en bred utredning av personalförsörjningen, inklusive en studie av värnpliktssystemet i Danmark och Norge. Även om en utredning är ett steg i rätt riktning, hade Folkpartiet Liberalerna föredragit en aktivering av värnplikten här och nu. Vi vill ta ett substantiellt steg mot en aktivering av värnplikten genom att införa en pilotverksamhet med plikt under 2016. Finansieringen av vårt förslag återfinns i Folkpartiet Liberalernas budgetmotion för 2016.

[Motionärernas namn]

Allan Widman (FP)

Birgitta Ohlsson (FP)

Erik Ullenhag (FP)

Emma Carlsson Löfdahl (FP)

Christer Nylander (FP)

Tina Acketoft (FP)